

कोठारी इंटरनेशनल स्कूल, नौएडा

सत्रांत परीक्षा , 2023-24

कक्षा: 8 विषय: संस्कृत

SECTION – B (SUBJECTIVE)

दिनांक: -23 फरवरी, 2024

निर्धारित समय: 2.30घंटे

नाम : -----

निर्धारित अंक : 60

- निर्देशाः 1. अस्मिन् पत्रे 3 पृष्ठानि, 12 प्रश्नानि च सन्ति।
2. स्वच्छतायाः ध्यानं रक्षणीयं वर्तते।
3. प्रत्येक प्रश्नस्य पश्चात् द्वयः पंक्तयः मोचयितव्यानि।
4. प्रश्नानि क्रमेण एव करणीयानि।

प्रश्न 1. निम्नलिखितानां शब्दानां विभक्ति, वचन परिचयं दीयताम् :- 0.5x10=5

क) किम् शब्द :-	विभक्ति	वचनम्
कस्मै -	-----	-----
काभ्याम् -	-----	-----
ख) अस्मद् शब्द :-		
अस्माकं -	-----	-----
अस्मत्	-----	-----
ग) युष्मद् शब्द :-		
युष्मासु -	-----	-----

प्रश्न 2. निम्नलिखितानां शब्दान् उचित अर्थानां सह मेलनं क्रियताम् :- 0.5 x 10=5

क) आवृतः	1) सुपारी
ख) जलपरिवहनम्	2) बुलाती है
ग) पूगः	3) बेचते हैं
घ) नयनाभिरामः	4) परस्पर बातचीत
ङ) आकारयति	5) नष्ट होता है
च) विक्रीणामः	6) मोबाइल फोन
छ) सम्प्रेषणम्	7) रुक सकता है
ज) चलदूरभाषयन्त्रम्	8) घिरा हुआ
झ) अवरुध्यते	9) आँखों को अच्छा लगने वाला
ञ) क्षरति	10) जल- यातायात

प्रश्न 3. निम्नलिखितानां धातुरूपाणाम् लकार पुरुष परिचयम् दीयताम् : --

0.5x10=5

	पठ् धातु :-	लकार	पुरुष
क)	पठतु -	-----	-----
	पठतम् -	-----	-----
ख)	नम् धातु :-		
	नंस्यथः -	-----	-----
ग)	क्रीड धातु :-		
	क्रीडतः	-----	-----
	अक्रीडम्	-----	-----

प्रश्न 4. निम्नलिखितानां श्लोकानां अर्थं लिखत । (केवलं द्वयोः)

2x2=4

- क) अपि स्वर्णमयी लंका न मे लक्ष्मण रोचते ।
जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गात् अपि गरीयसी ॥
- ख) अपूर्वः कोऽपि कोशोऽयं विद्यते तव भारति।
व्ययतः वृद्धिमायाति क्षयमायाति सञ्चयात्॥
- ग) साहित्य संगीत कला विहीनः साक्षात् पशुः पुच्छ विषाणहीनः।
तृणं न खादन्नपि जीवमानः तत् भागधेयं परमं पशूनाम्॥

प्रश्न 5. निम्नलिखितानां शब्दानाम् उचित मेलनं क्रियताम् :-

1x5=5

- क) भारती 1) अद्वितीयः
ख) साधूनाम् 2) उद्ध्वामि
ग) संभवामि 3) रक्षणाय
घ) परित्राणाय 4) सज्जनाम्
ङ) अपूर्वः 5) सरस्वती

प्रश्न 6 . उचित क्रियापदेन रिक्तस्थानानि पूरयताम् : -- (मञ्जूषात् चित्वा)

1x4=4

- क) तौ -----।
ख) ते -----।
ग) आरवः -----।
घ) आवाम् -----।
ङ) यूयम् -----।
च) युवाम् -----।

मञ्जूषा --- खादन्ति , गच्छतः , पठतम् , पठति , भ्रमथ , नमावः

प्रश्न 7. स्म योजयित्वा वाक्यान् लङ् लकारे परिवर्तनं कुरुत :-

1x5=5

- क) बालिका पाठं स्मरति।
ख) अनन्या लेखं लिखति।
ग) अभिषेकः क्रीडति।
घ) आवाम् चलचित्रं पश्यावः।
ङ) यूयम् भोजनं खादथ।

प्रश्न 9. निम्नलिखितेषु शब्देषु लकार परिचयं दीयताम् ।

1x5=5

- क) पठेयुः -----
ख) लिखेताम् -----
ग) अनमत् -----
घ) भ्रमामि -----
ङ) गच्छतु -----

प्रश्न 10. लिंगानुसारं अंकानां स्थाने संस्कृत शब्दानि लिखत ।

1x5=5

- क) ----- (1) बालिका पुस्तकं पठति।
ख) तत्र ----- (2) छात्रौ क्रीडतः।
ग) (3) ----- महिलाः परस्परं वदन्ति।
घ) (4) ----- कन्याः अद्य अनुपस्थिताः सन्ति।
ङ) ----- (3) फलानि अहम् नित्यम् खादामि।

प्रश्न 11. द्विवचने परिवर्तनम् क्रियताम् :-

1x5=5

- क) सा भ्रमति।
ख) ताः हसिष्यन्ति।
ग) अहम् गच्छामि।
घ) त्वम् पठसि।
ङ) यूयम् लिखथ।

प्रश्न 12. मञ्जूषायाः सहायतया पर्यायवाचि शब्दानां उचित मेलनं कुरुत :-

0.5x10=5

- क) पृथ्वी -----
ख) पर्वत -----
ग) कमलम् -----
घ) रात्रि -----
ङ) माता -----

मञ्जूषा--- अम्बा, निशा, पंकजं, नग, धरा, गिरि, जलजं, धरिणी, रजनी, जननी